

T.C.
BAŞBAKANLIK
DENİZCİLİK MÜSTEŞARLIĞI
Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı

SAYI : B.02.1.DNM/0.76.00.01.722.02.-22443
KONU : HNS 2010 Protokolü.

22.7.2011

İMEAK DENİZ TİCARET ODASINA

Tehlikeli ve zararlı maddelerin dünyada deniz yoluyla taşınmasına bağlı olarak meydana gelen zarara uğrayan şahıslar için yeterli, uygun ve etkin tazminatın sağlanması amacıyla, "Denizde Taşınan Zararlı ve Tehlikeli Maddelere Bağlı Zararın Tazmini ve Sorumluluğu Hakkında Uluslararası Sözleşme (HNS 1996)", 3 Mayıs 1996 tarihinde Uluslararası Denizcilik Örgütü'ne üye devletlerce kabul edilmiştir.

Ülkemizin taraf olmadığı söz konusu sözleşmeye 14 devlet taraf olmuş, ancak yeterli sayıya ulaşamadığı için IMO'da yürürlüğe girememiştir.

Sözleşme, kimyasal madde gibi Zararlı ve Tehlikeli Madde (HNS) kazalarından zarar görenlere 250 milyon SDR (Special Drawing Rights) veya 250 milyon ABD dolarına kadar tazminat ödemeyi mümkün kılmaktadır. Bu sözleşme, CLC ve FUND Sözleşmeleri altındaki iki derece sistem arasındadır. Bununla beraber, kirlilik zararı ötesinde insan yaralanması, maddi kayıp ve zararları içeren yangın ve patlama tehlikelerini de kapsamaktadır.

Sözleşmede, Zararlı ve Tehlikeli Maddeler referans verilerek listelenen malzemeler, çeşitli IMO Sözleşmeleri ve kodları belirtilerek tarif edilmiştir. Bu malzemeler, içeriğinde petrol, diğer sıvı haldeki tehlikeli maddeler, sıvılaştırılmış gazlar, parlama noktası 60 santigrad derecenin altında olan sıvılar, tehlikeli ve paketlenmiş olarak taşınan tehlikeli ve zararlı madde ve malzemeler ve kimyasal zararları olan kütle halinde taşınan maddelerdir.

HNS 1996 Sözleşmesi, ölüm ve yaralanma gibi zararları, gemi haricindeki mal kaybı ve zararları, çevrenin kirlenmesiyle meydana gelen kayıp ve zararları, bunları önlemek için alınan tedbirlerin masrafları ve bunların sebep olacağı muhtemel kayıp ve zararları tarif eder. Sözleşme gemi sahiplerine çok kapsamlı sorumluluk yüklemekte, mecburi sigorta sistemi ve sigorta policesi yaptırması tavsiye etmektedir.

Ancak "HNS 1996 Sözleşmesi" IMO üyesi devletlerin çekinceleri neticesinde yürürlüğe girememiş, sözleşme ile ilgili revize çalışmaları IMO-Hukuk Komitesi toplantılarında tamamlanarak, daha pratik çözümlerin getirildiği HNS 2010 Protokolü 26-30 Nisan 2010 tarihleri arasında gerçekleştirilen 'HNS Revize Uluslararası Konferansı'da IMO tarafından kabul edilerek, 1 Kasım 2010 - 31 Ekim 2011 tarihi arasında taraf olmak isteyen IMO üye devletlerin imzalarına açılmıştır.

HNS 2010 Protokol'ünün yürürlüğü ile ilgili 21. maddesi uyarınca; deniz ticaretinde 2 milyon gros tonlato kapasiteye sahip 8 ülkenin taraf olmasını takiben ve taraf devletlerin önceki yılda taşıdıkları yük miktarı 40 milyon tona ulaşmalarını takip eden 18 ay sonra Protokol yürürlüğe girecektir.

Bu Protokol, deniz yoluyla taşınan zararlı ve tehlikeli maddelerle ilgili olaylardan dolayı meydana gelen hasarlardan ötürü zarara uğrayan şahısların acil, uygun ve etkin bir şekilde zararlarının tazmin edilebilmesi ve aynı zamanda deniz ortamının korunmasını da içermektedir.

T.C.
BAŞBAKANLIK
DENİZCİLİK MÜSTEŞARLIĞI
Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı

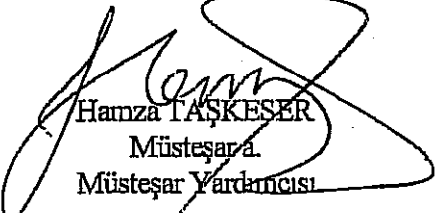

Bu Protokol, uzun yıllardır çok sayıda Devletin, paylaşılan bir sorumluluk sistemi temel alınarak deniz yoluyla zararlı ve tehlikeli maddelerin taşınmasına yönelik sağlam ve etkin bir tazminat sistemi oluşturma amacıyla. 2010 Nisan ayında gerçekleştirilen HNS Revize Uluslararası Konferansın'da HNS Fund çalışmalarının başlatılması yönünde ilke kararı alınmış ve HNS Fund'a yönelik yasal düzenlemenin ilk yapılacak HNS Konferansında ele alınarak karara bağlanacağı belirtilmiştir.

Bu bağlamda, anılan Uluslararası Sözleşme'nin taşınan zararlı ve tehlikeli yüklerle ilişkin olarak taraf Devletlere bildirim yükümlülüğü yüklemesi ve bu bildirimler neticesinde oluşturulacak HNS Fund'a taraf Devletlerin aktaracakları parasal meblağların hesaplanacak olması ile anılan bildirimlerin gerçek taşınan yük miktarını ve cinsini tam olarak belirlemede esas alınacak olması Sözleşme'nin eksik yönleri olarak görülmektedir. Ayrıca yapılan toplantılar göstermiştir ki, halen IMO üyesi Devletlerarasında dahi hangi maddelerin zararlı ve tehlikeli madde olarak nitelendirilmesi hususunda anlaşmazlıklar yer almaktadır.

Anılan Protokole taraf olunması durumunda ulusal mevzuatımız açısından Resmî Gazete'de birlikte yayımlanması gereken HNS 2010 Protokolü'nün orijinal İngilizce ve Türkçe metinlerine www.denizcilik.gov.tr adresindeki "Görüşe Açılan IMO Sözleşmeleri" seçeneğinden erişilebilecektir.

Bu çerçevede; Ülkemiz hak ve menfaatleri doğrultusunda anılan Protokole taraf olunmasına ilişkin görüşleriniz ile Resmî Gazete'de yayımlanacak Türkçe tercüme metinler üzerinde olabilecek önerilerinizin **15 Ağustos 2011 tarihine** kadar bildirilmesi hususunda bilgilerinizi ve gereğini rica ederim. **25**

Hamza TAŞKESER
Müsteşar a.
Müsteşar Yardımcısı

DAĞITIM:

Adalet Bakanlığı
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Avrupa Birliği Bakanlığı
Hazine Müsteşarlığı
(Sigortacılık Genel Müdürlüğü)
Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığı
(Dr. Nüşet-Semahat Arsel Uluslararası Ticaret Hukuku
Uygulama ve Araştırma Merkezi)
IMEAK DTO
Sigorta Hukuku Türk Derneği
Deniz Hukuku Derneği